

КӨРДӨРӨН АГИТАЦИЯТТАН ИРДЭНЭР

СССР XXVII съезидер, партия Кийн Козинетин тохуучууаады, бэс ыһаады (1987 с.) Пленумпарлар дорду социальная-экономическая сайдытын түрүттөнгө кийн фактора хаһаангытаа-дар даады үрдүктөбүз ыһалыбыта. Ол ийин билингити көмгө бирдиндиздону кытары партиянай, советский, профсоюзнай, уонна комсомольский, атын да общестейнай тэрилтэлэр хоччу сорунтаах үлүн ыһааххахтаа.

Ой да ийнэ Улуу Октябрыскай социалистическай революция 70 сылыгар ааһан «ХИ» пятилетка хас бирдир күнүгөр—чуолкай тэглин, түгсүн хаачысы-баны уонна харыстаныыг түбүлүү» диир демистээх республикатаагы көрдөр-гөргөтүтүтүнү көрүү-конкурс ыытыллыктаах. Ойон сибээстээх Ытык Куолга зонатаагы көрүү ыытыллыын. Бу көрүүгө Уус-Алдан, Амма, Алев-сеовскай, Мэнэ-Хагалас, Чурапчы оройуоннара ытыллылар. Көрдөрөн аҕи-

тэгийгнээр көрүүтгэн түүх түүхүүнээ хэлнэххэеэ сэдүй?

Визирнээн, ыалалыг оро-
йуонсарыгтыгар Алек-
сеевсайга. Уус-Алдагна
уус-уран мастерскойдары
тэрийн үлээлэтигэрийн ка-
рахсэбэллэх опыта баар
эбит. Ийнхэ суот наада-
лаах дымалын Амма оро-
йуонугар сарсалаабытгар.
Оройон бары тэрийтэлэ-
ригтар, үчиредеиис-ларыгар
кордэри аянтайа минн-
лума тэридилэбибит, үлэ
оюн сүрүмэлэр. Бу опы-
ты бэйлэй эмнэ туһаһар-
быт наада. Усүһүнэн,
Улуу Октябрь 70 сылыгар
аваллаах пайно-стендэлэр
оюһулдубуттара кэрэхсэ-
тэ. Бу чаалыан ылааха,
бэйлэхэ маных пайно-
стендэлэрбит олус аяы-
вахтар. Олору элбэтэрибит
наада.

Үелээ билилбиги сү-
рүнзөгчилэринэн партий-
най тэрилтэлэр буолуох-
таастар.

Отгон бичиги оройом-
мунд бу бичигээрээс бичиг-
дэгдүүлж, илалт гаргахыг
хүндэтгэж, илалт гаргахыг
хүндэтгэж, илалт гаргахыг

Улуу Октябрь юбилейын быраатынныстыктаахпыт. Ол эрэсэр билинэргэ тийиэхтэ бу улахан событаны ирдэрэн агитациянан сырдаттыбыт тургуа мөлтөүгүн. Билинэ диэри оройуон минимал тэрилтэлэрэ, совхозтар септөөх пайыстары, студэлэри оҥорон туруора кэллэхтэ.

СССР Иний Комитетын Генеральный секретарь М. С. Горбачев Ленинград муорат активны кытары көрсүүхүттүр тыл этеригэр партиягай тэриятэлэр үлэлэрин ыһымаларын уларытарь бэлитэбэтиг: «...Ыһиэхэ бүтэһиктээх көдүүкээ наада», — диэн тоһордоһон ыйбыта. Бу тыллар көрдөөн агитацияны тэриитингэ, өсөрүүгэ быһаччы сыһыаннаахтар уолна үлэ түмүктээх, ирдэбиллээх буоларын өрүйдэллэр.

В. АЛЕКСЕЕВ,
ССКП райкомун
пропагандаға уонна
агитацияға отделын
сэбиэдиссэйэ.

«Ис дэвдэллэ одоогыг
игирэн арга-тэмцээ бэлт-
гүүлэгчид ачаабаата.
Кулугаагээдэйн, буруу
отолуу салдана гурар.
Итгэлэр сэрэтэр үлээ
бигр сууш оруолу добро-
вольнай народнай дружи-
налар шалхатахтар. Сыл
тогус эибтар кинилэр үлэ-
лэрэ малтох» дээн бичээ-
чи этгилнээ ДНД улэтин
дүүдээсэнт семинар-субэ
мүнхэхха. Мэвхэхэ бигр
бичигчидэнэ үгүс сала-
ааччидар ги үлээ суол-
та бичрэтээрэ буолар.
Бал бу мүнхэхха оройон
кишин 43 тэрилтэлэрин
салаааччидырыттан 3 ара
нкин, сельсоветтартан нэ-
элэ илюдкомнар председа-
тадээрэ, үс секретара нэл-
биттэр.

ДНД-лар сир-ахсын баазлар да, бэл дүүхуурусту-бага тахсынга олохотом-тут график тууһуһуллубат. Холобур, тутар-арамуһун-нүүр участак. ОАПХ, индериат оокула, коллектив-тара быйһа дүүхуурусту-бага биирдинта эрэ та-хыстылар. Алтынны 19 чуһугар «Агропромышлен-» ПМК-тын үлэһиттэрэ яти эбээһинэстэрини уһуну-бур. Нонгуо күн дьыно-от номинуднальнай даһааһыс-тыба производственнай у-правлениетыттан общест-веннай бэрээдэги харыс-тын биһэ эрэ кэлбит.

Тогуз этинингил?
— Барзбизаркелер түмүн-
тештер аянттарга экинчи
дугага асылыпалалар, ары-
гыны атылаабык, барз-
диги көзөтчүлөр тутул-
залар. Арай-ол көдүүлө
көстүбөт, — диге райсовет
"спонсору" арысылааны
ны утары өксүбур комис-
сияны чыгарып Н. Р.
Варашков, Кырдык, ис-
дытала отделе төрөлгө-
лөргө ыппыт 109 ирдө-
билиттен баара-сууга 33-
бүгөр, ары экинчи ыла.
Ол ага ЛНД чыгарып

Дьуһуурустубанан
мунгурданымыахха

ийн сырслара үнэгүгэр
ганах хаалда. Онтон үлэ-
гийн багаллах да икин
санаата түгүн сеп. Хо-
нор. «Аггипромдор-
тор» ПМК-ын началь-
нига Азмосон уон биир
ирдэбиттэн биикүгэр да-
даны өлнөттэбээн оло-
рор. Чураныга общес-
твеннай бэрээдэи харыс-
саныга олорнай пуу-
салаллаагытыан арам-
тыт «Якутскомужидо»
участаган галаһыга
Н. П. Синаев байһынан
ирдэбэлүгэ дьаһалты
ытымын сирэ сууһ бы-
саардыбыт. Сэтгэ ирдэ-
билгэ өссө да көрөтөх
билбэтэх буолан олорор.
Эппиэт ыларга ДНД оро-
дунунаагы штабынан да
саламаттахтар.

Итк—биригнэн. Икки-
нинэн, дружиналарга ар-
ытар бөрөдөгн нэһэр,
арыгылыыр дьон шыл-
таллар. Улук эппиэтнэ
сүх сыйһын итинтэ
саадаланар, ити ДИД чи-
лигин суолатан сүе-
ринтэ түрдэр, дьон ита-
аллан намтатар. Онон
дружина чилиэнирүн
үүмүрдээһингэ өрдүк
кучуйһар, болгомтолоох-
дук сыйһалһаһар наада.
Бас биридир чилиэн об-
ществодо толорор оруу-
лурун итинэн хаанынан ай-
туруун ситимэхха. Дру-
жиннада ылыкка иннинээзи
камминзонин үлэтин күү-
сүрдүгүхэ. Оттон биһикхэ
бизигин, хомойуох иһин,
обознистэрин да, бы-
раастарын да чуолкай
былбет дружинниктар
суух буолбатахтар. Үгүс-
тэлэгэ, ол иһижэр сыл са-
даланнарыттан дьуһуу-
буһуулаа тогуста сым-

дэбьыт «Агропромх
мил» холбохуун механи
затордарыг В. Зах
рова, Г. Г. Григорьев
удостоверение бэрл
илик. Ол нийн үгс дру
жининтар миллиционер
дэргэ дэйнээх нөмө
нөөчүү буолар онуга
армаллааччы эрэ ору
лун голоролдор. Ону а
хан уулуссага бэрээд
хонтууоллуур онуга
телевизор көрөр дружи
никтар да бааллар. О
тон кирилэр үлэлэри
сүрүннөөччи, хайысх
бирөөччи баара ханна д
биллибэт. Чуралчытаар
опорнай пуун начальни
Н. П. Савцев итин
учуоттуура, салинниэр
хайыс да сылын суо
ДНД штабын начальни
буулаа охсоро наада.

Үсүүхүвэн, ДНД-аа
началынхитара коллектив
мушбаадын талын
баттар, саллааччы наба
ныттан бичаачы эн
налар. Ол ийн бу нх
үлэлнр багалара ба
та суоа, дьобурдаа
бодура суоа үсүт
учуоттамат. Киста
буолбатах, онкоодо
ДНД-та чилиэнхиз нс
рэгз толкундаан ноб
тох, саабылыанна биэ
ботх да дьон началы
гынан түрүрүллалла
Дингэр, ити дружина
ытлым принципни и
ни буолар. Ити түмүг
ДНД үлэтэ үгүс сүдэр
бырааһынныктан быса
һынныкка дьуууруст
балааһыннан муһурд
нар.

Дружинниктары м
ралтай нэгдүлээний суо
Бастынгары Вочу
дускатыгар таһаары
дөн-сэргэ ортогугар н
барадалаанын нурду
дьяаллар ДНД-лар үл
лэрин өрө көтөбүүгэ н
мөлхүүх этэ.

ДНД-лар үлэлэрин т
рийннгэ баар ити бөлө
итэвэстари туорат ы н
хамсатыллаах дьяалла
ры нлэны уталытдыла
таһын сатамнат

Л. УНАРОВА,
биһиги аналл. кодд.

Бизнес
эппиэттиллэр

Чурапчы орто оскуол
тын директора В. Д
НЕУСТРОВ:

— «Сага олох» б
дыа 10 нүнүзөдө нү
маригэр бачээттэмизт
Михайлова «Романтик
хорсун дьулуур ханна
тый?» дээн ыстатыйа
гар ыйылыбыт итэрэст
вындыктаахтар. Ыста
тыаа пионерская друж
на советыгар, маңнай
сүһүөх комсомольскай т
билтэ комитетыгар, и
заастар мунуахтарыга
дьуулланиллына. Олор
пионерский үлө тур
арытыллына.

Алтынны 16 күнүг
дирекцияда субэ муни
мытыгына. Ончо пи
перский үлэ мэлтэту
луутун биринчилэр
ымытыгынылар, одор
туоратарга рекоменд
циялар ымытыгына
Уорзиччилэр байлэри
саламыныларын бопу
руонугар сэтинныгэ п
дагогический совет ы
тыллара байлэннидц.
Учительский пи не
ский хостон араарылт
тусла сиргэ көбөрүлүм
Пионерский хоско 200
солк, суумалаах ана
лаах оборудование аты
лагынына

Биир иллээх
кэргөннэгэ

Алтынны—
Эстонской ССР

СИР МИЧИГЭ

—Сар биннэхэ туту миничэ гымматара.— дндр Пайдеснай оройуон «Аракетте» холбоон председатела Алар Айнуулэ.

Кыргыз, ханайысты-
бада бары-барыта бар
буудуор бар дээр. Алар
үйе үс тааныт бирин у-
татыр үлөтөн кинтте
араватара. Бадаан
сирдери куурдубутара,
онно-мунга ыккадан сып-
тыр быстах сирдери си-
линиикертөөбитара, сүкү-
нүр аныгылыны фермала

ры, туту талаабыттар,
Колхоз нин уһаабыттар
Дравеге боһуолан биллэчч
ини биллэ суоһун күүрдү.
Олох-дьаһах өгөтүтүнэ
хавчычыллытын таһымнан
боһуолэк оро-йуонка
бастыггартан бигрдэстэ.
Манна моднай кестүүмү
самаастаан тиктерэххэ,
тууну үтүөннээх кэбүргү
атастаһахха сеп. Самааһынан
холоудьаскын да ханьах-
тара, уонунан араас өгө-
ну оһордохтара.

Колхозтаахтар бөвлө-
рийн председателлэрийн туй-
гуу хайаагын бичигтэй-
н билээлэр, киндэхэ
эрмэлээр. Кини ирэххэ
дээрн өтө көрөрүн билээ-
лэр, өт кини оркуоллан
улүгүйүүтүгөр дадын
ыгытэбыхлаахтын сь-
ынаннаахлар. Одоорго
сага үөрөнөр корпуу туй-
туттар, уочарма аны
спореннай комплекс, кар-
гинг туссета, ууну хар-
былар бэсэйн тураллар.
Ааснэг саага нэлэлэ-
быт биэс жөлүйүн сол-
куобай ыраас барыстан
билээр-кестор өтүн кол-
хоз бырабылманнаата со-
циальный программа
бнэрда.

«ЭСТКОЛХОЗПРОЕКТ»
Институтта орой-
нардаары агропромышлен-
ный холбохонун уонна
бирдиндээн хаһаайыста-
балар саксаастарынан бы-
ыл 4,3 мөлүйөҥ элэргэ
солкуобайдаах бырайыак-
тыыр үлэстэр толорудуох-
тара. Ити бырайыактар
сүүрүнээн «Эсткохоз-
строй» холбохун тутар та-
рихтэстэрин куустарынан
одоохто киллэриллэхтэра.

Институт инженердэрин
уонна архитектордарын
уэлэлэрин ортолоругар —
олорор дьыллар, культу-
рай-бытовой аналлаах уо-
на административнай дьыл-
лар, тыа халайыстыбатын
тутууларыгар аналлаах
тутуу матырыйаалдарын
оччовор предпритиялар.
Сага бырайыактарга үкү-
дэригэр тутуу промыш-
ленноса оҥоһулар кон-
струкциялары уонна де-
таллары туһаныылаах
инжыттымын индустриальнай
ньымаларыгар кнээнник
книһи үчүоттээнна.

Снимок: Харьюскай оройуон «Ээсмяз» совхозун институт бырайыактарынан тутуллубут дэмдэр.

Э. Норман фотота.
ССТА фотохрониката.

● Сүөһү иитиитэ—охсуулаах үлэ фрона ●

**Кыстык кытаанах
экзамёнынан буолуоба**

кай нуорматтан адыях. Сүөһүнү научнай нуоһма-
нан аһатан сыл таһаарар-
га өссө 8391 тонна дорох-
хой, 13450 тонна сүм-
һиникээх аһылык изада.

Көстөрүн курдук, общественная сүөлүнү сылтаанарга илингө тулпут аһылкы: кыра, дөсө элбөңи үлалыңбирт эрэллалар. Кыстагы тарзэллннэлхтн куоруур туһугар тугу оңоруохха дэлл бөлнүруос субу күнэлэргэ олохун булар оңус нвадалаах. Итн-тэн сорохторугар тохтоотохко маньыктары оңоруохха.

Хаалмагтайг манхайгттайг
аймдыгыг сая-сая курдун
астаан, кичаагитын орос-
куоттууха. Итинхэхэ
сүрүн оролду нормоек-
тар алыахаахтар. Бил-
гийн оройуон урдунда 14
нормоектан 7-тэ эрэ үл-
синир. Кинилэртэн да толо-
уу куурууан улаагаччала-
да адылах. Виринэн, бо-

родууксуяны биэрбит
Хатыгытаары нормокох
трактор суовуттан, уу ба-
нылыбынса, дигардас а-
тышчыга 5-6 күн хаата-
та турда. Хонтодо отделе-
ниетин Учуу Алаагытар
нормокох боруобаланан
баран, энно трактор суо-
кушан, улааыбонко турар.
Оддулуну, Килыкни нор-
мокохтар боруудукуша-
ны биэре иликтэр. Мүгү-
дайга нормокох алтынны
16 ая муштун улааыта

Эбин алылык суора үүт-
ас таггары түһүүтүр,
сүөһү ырытаннааһыгар
тирдэрин бэри билэбэр,
Холобур, Килэтик огделе-
ниһэттан сиплааһы бы-
лааһынын толоруох алы-
лаак сыччах үс ыанһын-
сыттан, мыхтар эбин алы-
лыгы сибээһин, уулаба-
ка үүтүрө тэрдэн, бири-
дэстэрэ хайһы-уһа толор-
бот турунтанна, Итинник
анардаас түс байыттан ту-
гундулаах бөрөһөнүнэн

үүт баяма намтааһына
үүгүс сирдэргэ көстөр.
Олон бээр аһылыгы үгү-
гөйдүк, болдоһор астаан
сүөһү айаар тиэрдин ута-
тытһылмаһа сорук басыһа-
тыһа туруору алуохтаах,
нормоцехтар үлээрин
атахтыһар баян мөһөйдөрү
туоратар дьаһаллар ыһа-
һа.

Оуу, бурдугу тодугу-хоругу, сүснүгэ сэнэтиг чыхчылаара элбэхтэр. Сүбүрүснэйгэ түрүү олоһуута мөлхөх буолан, 20 тоһа өт сүлгүмгэ быһдыллан. Итиннигэ көстүү Сылан Түөбүтигэр эмиз таһаарылыһа, Одьулуунгэ төл сүлгүбүннө арэ угуллан сүлгүэ буорту буолла. Мэлдьэхсигэ ныбыгыга адылдьыһыт өт харбаһмакка атах тиһилгэһэ буолар. Илденкэга хотонго иллэриллибит оту нуорага быһыһыллан үлэстибэккэлэр сорох ныһыһыһаттар ныхахтара дүүдэлэн эрэл.

[illegible]

Улахан тарихаар, интер-
идетер үлэ рабочайдар
ителорчтар ытыллаах-
аах. Кыстын дыһрата
иниэр кыламмыларчт-
ан, сабыдаһарытан бы-
аччы тутуруктаах. Вил-
ылыгын иккестик сага-замы-
а аалылах хонно эрэсин,
уоһу колдуута, олутта-
туутта улахан. Улаба
(Вулкан. 4 сеп.)

Быыыл оройуон үрдүнөн барыта 18165 тонна от, 5821 тонна сиилэс, хаангыһытааҕар да эбэх — 10577 тонна — эбии аһылк бааламмын. Итин таһынан Горнай, Орджоникидзевскай, Нам, Кэбээйи, Булуу, Якутскай оройуоннарыттан, Новосибирскайтан 11819 тонна от, Золотинскайтан уонна Аллардэ Бастээхтэн 4500 тонна комбикорм, 600 тонна соломо аҕаһыллыаҕа. Маныан салгыы байыэт нүүснүтүнэн 1000 тонна гидропону үүннэрнэхтээхпит, 100 тонна балыгы булуотхаахпыт, 160 тоннаас тобурдун хомуйуотхаахпыт, 400 тонна былыгы хостуотхаахпыт. Итинчэ аһылгыһынан оройуон 18 тыһ. аһах сүөгүнү, 12 тыһ. сүөгүнү сыла таһаарыахтаах. Вирдин соххотарынан ылааха, биир усула, обунай тобур аһылкын эдэһинчэти тиксэйтэ манньы буолара сабадалаар: Карл Маркс аатынан соххотка — 14,0, Субуруускайга — 14,4, Эрилик, Эристинигэ — 12,6, «Чураалчыга» уонна «Мындааһайга» 12, «Мугулайга» — 13,3 центнер. Ити дохотоммут зоотехничес-

